

RAPORT DE EVALUARE A IMPACTULUI PROIECTULUI	
Denumirea proiectului:	Inaugurarea incubatorului de afaceri din comuna Larga – un factor important în activitățile privind măsurile active de ocupare a tineretului din regiune.
Codul proiectului:	9665
Data vizitei de evaluare:	15.06.2016
Regiunea de Dezvoltare:	Nord
Apelul:	2010
Prioritatea SDR Nord:	nr. 2: Susținerea dezvoltării sectorului privat, în special, în regiunile rurale
Solicitantul:	Primăria comunei Larga, raionul Briceni
Beneficiari:	120 tineri instruiți în materie profesională și educație non formală; 40 tineri instruiți în domeniul antreprenorialului; 42 tineri angajați în câmpul muncii.
Bugetul total al proiectului, lei:	4 846,9 mii lei
Suma alocată din FNDR, lei:	2 570,6 mii lei
Contribuția Solicitantului, lei:	2 276,1 mii lei (valoarea clădirii conform bilanțului contabil)
Alte surse, lei:	-
Buget valorificat (finanțare din FNDR):	2 570,4 mii lei
Raportori (numele, prenumele, funcția)	Violeta Evtodienco – șef Secție statistică regională, Direcția generală dezvoltare regională, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor Victoria Ostap – specialist principal, Secția statistica regională, Direcția generală dezvoltare regională, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor Angela Dumitrașco – consultant național superior în domeniul politicii de dezvoltare regională și a monitorizării, evaluării bazat pe rezultate (RBM), Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) Vasile Brașovschi - consultant național în domeniul monitorizării bazate pe rezultate și evaluare, Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ)

Supervizor (numele, prenumele, funcția)	Igor Malai , șef adjunct al Direcției generale dezvoltare regională, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor
Criteriile de evaluare	Analiza performanței
1. Relevanța	
Corespunde obiectivul general și obiectivele specifice ale proiectului prevederilor strategice, stipulate în documentele de politici ce țin de dezvoltarea regională / locală (spre exemplu: SNDR, SDR, strategiile de dezvoltare social-economică a localității / raionului, planurile de acțiuni, etc.)?	Conform cererii de finanțare, proiectul se încadrează în prioritatea nr. 2 a Strategiei de dezvoltare regională Nord 2010-2012 „Susținerea dezvoltării sectorului privat, în special, în regiunile rurale”, măsura 2.2. „Consolidarea capacităților instituțiilor de informare, de consultanță și de susținere”. Sursa: http://www.admnord.md/libview.php?l=ro&idc=195&id=1510 Grupul țintă a acestui proiect conform cererii de finanțare sunt persoanele tinere cu vârsta cuprinsă între 18-35 de ani. În același timp, Legea nr. 279 din 11.02.1999 cu privire la tineret, stabilește că tînărul este persoana cu vârsta cuprinsă între 16-30 ani. Sursa: http://lex.justice.md/md/311644/ Problema încadrării tinerilor în câmpul muncii sau stimularea acestora în scopul deschiderii de noi afaceri, a fost redată și în Strategia națională pentru tineret pentru anii 2009-2013, aprobată prin Legea nr. 25 din 03.02.2009. Sursa: http://planipolis.iiep.unesco.org/upload/Youth/Moldova%20R/Moldova_National%20Youth%20Strategy%202009-2013.pdf De asemenea proiectul dat contribuie și la implementarea priorităților Ministerului Economie în ceea ce privește promovarea afacerilor mici și mijlocii prin intermediul incubatoarelor de inovare (afaceri) în conformitate cu politicile și legislația în vigoare (Legea Nr. 138 din 21.07.2007 cu privire la parcurile științifico-tehnologice și incubatoarele de inovare, Legea nr. 206 din 07.07.2006 privind susținerea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii , etc.) Sursa: http://lex.justice.md/viewdoc.php?action=view&view=doc&id=324668&lang=1 http://lex.justice.md/document_rom.php?id=A1FF626A:DAEE01B1 Obiectivul general al Proiectului, conform cererii de finanțare, constituie dezvoltarea afacerilor non-agricole în rîndul tinerilor din 9 localități din raionul Briceni. Obiective specifice: 1. Crearea condițiilor de dezvoltare a afacerilor pentru tinerii din cele 9 localități din r. Briceni. 2. Instruirea inclusiv, prin promovarea incluziunii sociale a 100 tineri din 9 localități a r. Briceni în domeniul inițierii și gestionării afacerilor. 3. Oferirea sprijinului în dezvoltarea afacerilor pentru 20 tineri

	pînă la finele anului 2011. În acest context, obiectivul general și obiectivele specifice ale proiectului dat în general corespund prevederilor din documentele strategice menționate mai sus. Cu toate acestea, trebuie să menționăm că legislația în vigoare definește „incubatoarele de inovare”, „parcurile științifico-tehnologice” și nu definește clar incubatoarele de afaceri și criteriile de conformitate. Referitor la calitatea formulării obiectivului general și obiectivelor specifice, putem afirma că acestea nu corespund tehnicilor de formulare. Enunțarea unor obiective specifice ca: „crearea condițiilor, instruirea, oferirea sprijinului”- sunt activități și nu arată ce schimbări pozitive (rezultate) se urmăresc/așteaptă la nivel de beneficiari finali.
În ce măsură conținutul proiectului corespunde necesităților specifice ale grupurilor țintă?	Acest proiect urma să contribuie la rezolvarea problemei actuale pentru tinerii din Regiunea de Nord a Republicii Moldova, creînd oportunități de dezvoltare a business-ului mic și mijlociu. Perspectivile de angajare în regiuni sunt neîncurajatoare. Foarte mulți tineri nu văd nici o perspectivă economică nu numai la sate, dar chiar și în toată țara. Numărul întreprinderilor și afacerilor noi create, în special în sectorul real al economiei, în etapa depunerii cererii de finanțare, continua să fie la un nivel scăzut. Conform datelor din cererea de finanțare (deși sursa datelor nu este clar menționată), din 5 afaceri noi, inițiate și gestionate de tineri în ultimul deceniu în comuna Larga, 3 și-au sistat activitatea din lipsa cunoștințelor necesare pentru gestionarea afacerilor. De asemenea, la etapa depunerii cererii pentru finanțare din surse FNDR, rata șomajului printre tineri era destul de ridicată. Astfel, la Oficiul Forței de Muncă Briceni, în perioada depunerii cererii de finanțare, au fost înregistrați aproximativ 800 persoane originare din raionul Briceni care-și caută un loc de muncă, dintre care circa 70 % sunt persoane cuprinse între vîrsta de 16 – 30 ani. Pentru a schimba aceasta APL a venit cu propunerea de soluționare a problemelor principale cu care se confruntă tinerii atunci cînd doresc să intre pe piața muncii. Un obstacol nu mai puțin important în calea inițierii unor afaceri în rîndul tinerilor, APL constată că este deținerea unui spațiu pentru inițierea și desfășurarea activității, precum și posibilitatea de a obține pregătire profesională în organizarea și desfășurarea activității.
Existența cadrului logic al proiectului și calitatea acestuia. Claritatea intervenției logice - în ce măsură activitățile propuse pot duce la materializarea rezultatelor, care, prin urmare, vor duce la atingerea scopului	Cererea de finanțare a proiectului conține cadrul logic. Cadrul logic întrunește elementele necesare stipulate în Instrucțiunea pentru utilizatori privind înaintarea propunerilor de proiecte pentru finanțare din Fondul național de dezvoltare regională, aprobată prin decizia CNCDR nr.5/10 din 04 mai 2010. În rezultatul elaborării Studiului de fezabilitate pentru crearea Incubatorului de afaceri din comuna Larga, de către Business Consulting Institute (BCI) în luna noiembrie 2011, obiectivele proiectului au fost reformulate în felul următor:

proiectului, astfel contribuind la obiectivul general?	Obiectivul general: Sporirea șanselor de dezvoltare și a ratei de supraviețuire a afacerilor preponderent non-agricole în rândul tinerilor antreprenori din raionul Briceni. Obiectivele specifice: 1. Îmbunătățirea performanțelor manageriale și economice pentru 20 de afaceri din raionul Briceni până la finele anului 2012; 2. Crearea unui mediu de afaceri favorabil inițierii, dezvoltării și creșterii IMM-urilor din raionul Briceni prin intermediul Incubatorului de Afaceri; 3. Facilitarea accesului IMM-urilor la surse de finanțare, creșterea numărului de activități economice competitive, întărirea climatului investițional, instruirea a 160 de persoane, precum și reducerea ratei șomajului cu 16% și crearea a 125 locuri de muncă la nivelul raionului Briceni. Sursa: http://admord.md/libview.php?l=ro&idc=436&id=1826 Totodată, luând în considerație rezultatele studiului și reformularea obiectivelor proiectului, cadrul logic nu a fost revizuit. Din aceste considerente, evaluarea intervenției logice a proiectului se face a fi mai dificilă, obiectivele reformulate fiind prea ambițioase, unele din ele fiind un amalgam de mai multe rezultate, activități, pentru intervențiile propuse în acest proiect. De asemenea, pe lângă faptul că nu toate activitățile propuse au fost organizate acestea din start nu pot fi calificate drept a fi suficiente pentru atingerea obiectivelor reformulate ale proiectului dat.
Dacă indicatorii de performanță corespund criteriilor SMART? S – specific M – măsurabil A – realizabil R – realist T – măsurabil în timp	Indicatorii din cadrul Matricei cadrului logic propuși în cererea de finanțare depusă de către APL atât la nivel de obiectiv general, cât și obiective specifice, rezultate și produse corespund criteriilor SMART. Cu toate acestea calitatea indicatorilor după reformularea obiectivelor au devenit mai neclari. Totodată indicatorii nu au specificat valorile inițiale și țintele pe ani. Unii indicatori, după sens, se repetă, cum ar fi: „cel puțin 20 afaceri noi inițiate și dezvoltate de tineri din cele 9 localități din raionul Briceni”; „cel puțin 20 afaceri dezvoltate prin intermediul incubatorului” și „20 afaceri incubate”.
În ce măsură riscurile și ipotezele au fost analizate și luate în considerație? Există oare un mecanism de management al riscurilor?	În cadrul logic nu au fost menționate riscurile. O anexă separată pe riscuri la fel nu a fost prezentată. Riscurile cu privire la sustenabilitate /durabilitate au fost expuse în Studiul de Fezabilitate elaborat de BCI, inclusiv au fost recomandate unele măsuri de administrare a riscurilor și trasarea unor strategii de evitare sau minimizare. Pe parcursul implementării proiectului nu au fost analizate și nici monitorizate ceea ce a dus la realizarea parțială sau nerealizarea unor rezultate propuse în matricea cadrului logic.

Au fost introduse careva modificări în cadrul proiectului? Dacă da, în ce măsură acestea au dus la îmbunătățirea proiectului?	În documentația proiectului nu au fost prevăzute lucrări de izolare a fundației clădirii incubatorului. Astfel, au fost efectuate lucrări suplimentare de izolare a fundației clădirii și protejare a subsolului de ape.
Dacă există un plan de durabilitate ca parte integrală a designului proiectului?	Un plan de durabilitate ca parte integrală a designului proiectului la etapa inițială nu a fost prezentat. Totodată planul respectiv a fost elaborat și aprobat de către consiliul local după finalizarea implementării proiectului (Decizia Consiliului Local Com. Larga nr. 13/1 din 24 ianuarie 2013) pentru o perioadă de trei ani. Cu toate acestea, nu există o evidență clară a rezultatelor atinse și a activităților implementate din planul de durabilitate. Proiectul a fost finalizat în anul 2012. Raportul final a fost prezentat de către ADR Nord la data de 17.01.2013. De asemenea, pe parcursul anului 2013, au fost prezentate câteva note informativă cu privire la situația mai multor proiecte finanțate din FNDR și finalizate, inclusiv informația cu privire la acest proiect. Însă, datele incluse în aceste note informative nu sunt suficiente pentru a avea o imagine clară și completă a monitorizării proiectului în perioada post implementare.
2. Eficiența	
Disponibilitatea resurselor necesare și modul de utilizare a acestora?	La Apelul de propuneri de proiecte pentru finanțare din Fondul național de dezvoltare regională din anul 2010, documentația tehnică nu constituia un act obligatoriu de a fi depus concomitent cu cererea de finanțare. Costul proiectului a fost estimat aproximativ la 3764,4 mii lei. Ulterior, s-a dovedit a fi necesar un studiu de fezabilitate privind crearea Incubatorului de afaceri din Larga. Costul studiului a constituit cca 181,7 mii lei în baza contractului de servicii nr. 28 din 23.08.2011, încheiat cu Business Consulting Institute. Astfel, conform opțiunii 1 din studiul respectiv, costul proiectului constituie 5046,1 mii lei, inclusiv 2276,1 mii lei - costul clădirii incubatorului (contribuția solicitantului) și 2770,0 mii lei - mijloacele financiare solicitate din FNDR. După elaborarea documentației tehnice de către ÎM Biroul de Arhitectură și Sistematizare (BAS) și expertizarea acesteia de către Serviciul de Stat pentru Verificarea și Expertizarea Proiectelor de Construcții, costul documentației tehnice a fost diminuat de la 2153,5 mii lei până la 2020,9 mii lei (Vezi Raportul de verificare nr. 0367-07-12 din 05.07.2012). În rezultatul efectuării procedurilor de achiziții publice, conform Contractului de antrepriză nr. 126 din 06.08.2012 încheiat cu SRL VALIS, costul lucrărilor de reconstrucție-montaj al clădirii incubatorului de afaceri au constituit 1687,5 mii lei. Prin urmare, costul proiectului a fost diminuat de la 5046,1 mii lei până la 4846,9 mii lei, inclusiv finanțare solicitată din FNDR în mărime de 2570,4 mii lei (vezi Decizia CNCDR nr. 17 din

20.12.2012).

Serviciile de proiectare a lucrărilor de reparație a Incubatorului au constituit 130,5 mii lei, contractul de servicii nr. 84 din 08.05.2012 încheiat cu IM Biroul de Arhitectură și Sistemizare (BAS).

Serviciile de verificare a proiectului de execuție: Reparația Incubatorului de Afaceri din com. Larga, r-ul Briceni au constituit 15,4 mii lei, Contract de servicii nr. 91 din 05.07.2012 încheiat cu Serviciul de Stat pentru Verificarea și Expertizarea Proiectelor și Construcțiilor (SSVEPC).

Serviciile de supraveghere tehnică a lucrărilor de construcții – 16,9 mii lei, Contractul de servicii nr. 133 din 07.08.2012 încheiat cu ÎM Direcția Construcții Capitale Comanditar Unic mun. Bălți (DCCCU).

Serviciile de Supraveghere a dreptului de autor asupra respectării proiectului de execuție a lucrărilor – 5,1 mii lei, Contractul de servicii nr. 131 din 10.09.2012 încheiat cu ÎM Biroul de Arhitectură și Sistemizare (BAS).

Serviciile de petrecere a campaniei de conștientizare la proiect – 49,8 mii lei, Contractul de servicii nr. 138 din 12.09.2012 încheiat cu Centru Regional Contact-Bălți.

Servicii de dezvoltare a capacităților prestatorului de servicii, Incubatorul de Afaceri din com. Larga – 25,0 mii lei, Contractul de servicii nr. 157 din 24.09.2012 încheiat cu Consult Proiect.

Procurarea echipamentului, utilajului, mobilierului, tehnicii de calcul pentru buna funcționare a incubatorului – 458,5 mii lei.

Contribuția beneficiarului a fost suma valorii clădirii (spațiul pentru amplasarea incubatorului de afaceri) - 2276,1 mii lei.

Valorificat în cadrul proiectului din mijloacele FNDR au fost 2570,4 mii lei sau 96,99% din alocat. Această se datorează faptului că au fost efectuate economii, în valoare de 0,2 mii lei, în urma aplicării penalităților asupra nerespectării termenilor contractuali pentru efectuarea lucrărilor de proiectare.

Totodată, conform compartimentului 5.2 „Analiza Opțiunilor de Organizare a IA Larga” al Studiului de fezabilitate efectuat erau 2 opțiuni:

- Opțiunea 1 - transmiterea în gestiune către ÎP IAL Larga clădirii cu S=1306,6 m². Pentru activitățile IA Larga fiind determinate încăperi cu S=259 m², de unde 55,7 m² sunt destinate birourilor rezidenților.
- Opțiunea 2 - transmiterea în gestiune către ÎP IAL Larga clădirii cu S=1306,6 m². Pentru activitățile IA Larga fiind determinate încăperi cu S=642 m², de unde 273 m² sunt destinate birourilor rezidenților.

Cu toate că, a fost acceptată de către APL, spre implementare Opțiunea nr. 1, de facto, pentru amplasarea Incubatorului de afaceri sunt utilizați cca 1357 m², care includ sala de festivități, birouri și sălile sportive de la subsolul clădirii.

	Studiu de fezabilitate a fost prezentat de către reprezentanții BCI la 25 noiembrie 2011 în cadrul ADR Nord. Sursa: http://adrnord.md/libview.php?l=ro&idc=195&id=1051 Studiul respectiv, de asemenea, a fost prezentat și aprobat de către Consiliul comunal Larga la 11 februarie 2014 prin decizia nr. 21/21. Totodată decizia nu confirmă care opțiune concretă a fost aprobată de către Consiliul comunal.
Respectarea implementării activităților în conformitate cu planul de activitate propus?	Implementarea proiectului, conform cererii de finanțare constituie 12 luni din momentul aprobării finanțării. În același timp, planul de implementare, a proiectului din cauza tergiversării elaborării documentației tehnice, a fost extins până la 18 luni. Motivul tergiversării fiind prezentarea cu întârziere de către beneficiar a materialelor inițiale necesare pentru proiectare. În același timp, unele activități prevăzute în cererea de finanțare nu au fost implementate (spre exemplu: elaborarea ghidului, elaborarea paginii web).
Produsele de proiect - cantitatea și calitatea acestora?	În urma implementării proiectului au fost realizate următoarele produse: - 1 incubator de afaceri cu 8 birouri pentru antreprenori și o sală de festivități. - 14 persoane au fost instruite însă nu sunt clare criteriile de selectare a participanților și cum aceștia au contribuit/aplicat aceste cunoștințe mai departe în atingerea obiectivelor proiectului. - 23 905 persoane au fost informate prin intermediul panourilor informative, seminarelor, materialelor promoționale diseminate. - 1 reportaj radiofonic a fost efectuat la Radio Moldova în data de 4 octombrie 2013, în buletinul de știri difuzat între ora 07.00 și 08.00. Reporter: Alexei Dumitraș. - 1 emisiune radio difuzată: Sursa: http://www.europalibera.org/a/26636911.html - 2 emisiuni TV difuzate: Sursa: http://www.publika.md/un-incubator-de-afaceri-a-fost-deschis-in-satul-larga-briceni-video_1616181.html Sursa: http://unimedia.info/stiri/video-Cum-arata-primul-incubator-de-afaceri-inaugurat-in-mediul-rural-74795.html - 2 publicații în presa locală în ziarul „Meleagul Natal”. - 1 banner pentru Incubatorul de afaceri (IA) și 9 panouri informative au fost plasate în localitățile beneficiare. Comisia de evaluare a observat doar 2 panouri informative plasate în locurile publice din com. Larga. - Materiale promoționale (2000 pliante, 80 postere, 600 pixuri cu logo-ul IA Larga, 500 breloace cu logo, 700 sacoșe cu logo). Acestea au fost distribuite în cadrul localităților beneficiare ale proiectului.

	- Mobilier și echipament/utilaj pentru birou (tehnică de calcul, imprimante, telefoane, mese de birou, scaune). - 6 cursuri de instruire în materie profesională și educație non formală efectuate. Administratorul nu a fost capabil să ne prezinte informația referitor la tematica cursurilor, numărul participanților. Ghidul tânărului antreprenor, planificat de a fi emis cu un tiraj de 100 unități, nu a fost elaborat și distribuit. În documentația tehnică nu a fost inclusă ventilarea și cazangeria, acestea avînd anumite divergențe de la specificațiile incluse în documentația tehnică (referință la lumină și racordările la gaz). Ca urmare a implementării proiectului, incubatorul dispunea de toate resursele tehnice necesare pentru a presta servicii. Ce ține de capacitățile umane și sursele financiare, nu putem considera că acestea au fost suficiente pentru a asigura o activitate eficientă a acestui incubator de afaceri.
3. Eficacitatea (Rezultativitatea)	
Care sunt rezultatele obținute până în prezent?	Din cele 6 rezultate preconizate pentru a fi atinse, în urma vizitei în teren, la momentul evaluării impactului proiectului finalizat, au fost atinse următoarele rezultate: - Un incubator de afaceri bine amenajat cu o suprafață de 1357 m², inclusiv o sală de festivități cu o suprafață de 374,79 m² și 8 birouri: 9,67 m² - 1 birou; 11,38 m² - 1 birou; 14,3 m² - 2 birouri; 12,8 m² - 1 birou; 13,2 m² - 1 birou; 20,0 m² - 1 birou; 5,18 m² - 1 birou. A fost reparată clădirea și create condițiile necesare pentru oficiile antreprenorilor. Astfel, un antreprenor care închiriaza oficiul: - primul an - achită 12 lei/m² lunar; - al doilea an - achită 20 lei/m² lunar; - al treilea an - achită 32 lei/m² lunar; - după 3 ani de activitate achită 40 lei/m² lunar. - 100 tineri cu abilități în materie profesională. Administratorul nu a prezentat informații privind numărul exact a persoanelor instruite sau numărul instruirilor realizate, nici tematica instruirilor efectuate. - 8 tineri cu afaceri inițiate. Conform informației prezentate de către administratorul incubatorului de afaceri din comuna Larga, din totalul de 26 de rezidenți aceștia la etapa evaluării impactului proiectului au: 18 rezidenți incubăți; 3 rezidenți în perioada de pre-incubare virtuală și 3 rezidenți din 5, care și-au continuat activitatea în perioada de post-incubare. - 10 rezidenți incubăți. Meseriile aplicate sunt: frizer, cusătorese, organizarea ceremoniilor, lecții de limba străină, cizmar, servicii cadastru (deși aceste săli erau închise și cursuri nu se petreceau în timpul vizitei de evaluare), etc. Beneficiarul și-a propus elaborarea paginii web a Incubatorului. Totodată, reieșind din faptul că mulți tineri sunt activi pe internet,

	a fost ratată oportunitatea de promovare și atragerea tinerilor antreprenori prin intermediul internetului, ceea ce ar fi putut facilita promovarea informației despre serviciile prestate de incubator. În general, putem constata că se observă deficiențe în mecanismul de coordonare a promovării acestui incubator de afaceri și a atragerii investițiilor în rândul tinerilor.
Dacă toate grupurile țintă au acces la / pot utiliza rezultatele / serviciile proiectului?	Grupul țintă al acestui proiect sunt tinerii. În realitate, din lista antreprenorilor rezidenți ai incubatorului/manageri ai afacerilor, doar 7 persoane sunt tineri cu vârsta până la 35 de ani, restul (19 persoane) sunt persoane cu vârsta între 35-57 de ani (referința <i>Anexa 3</i> la prezentul raport). În general, de oficiile (încăperile) amenajate în cadrul incubatorului pot beneficia toți doritorii de a iniția afaceri. Însă cererea din partea tinerilor – potențiali rezidenți ai incubatorului de afaceri este redusă, motivele fiind diferite. O evidență/analiză clară a acestora nu există. În ceea ce privește instruirea și pregătirea tinerilor pentru inițierea afacerilor, această activitate-cheie pe care ar trebui să o realizeze incubatorul, este cam problematică, deoarece activitățile de instruire nu au loc cu regularitate, ele fiind realizate doar la începutul proiectului și atunci nu cu tinerii antreprenori. Dacă e să ne referim la sălile sportive pentru antrenamente create în subsol, de acestea beneficiază copiii și tinerii din localitate.
Schimbările calitative majore produse de rezultatele proiectului? Contribuția rezultatelor la atingerea scopurilor (sau a obiectivelor specifice) ale proiectului?	Nu este o evidență clară că acest incubator de afaceri a produs schimbări majore de angajare a tinerilor sau de stimulare a IMM-urilor în cele 8 din 10 localități incluse în proiect. Responsabilitatea de a atrage rezidenți și investiții în incubatorul de afaceri revine exclusiv administratorului împreună cu APL-ul care nu dețin capacități și nici experiența necesară în acest domeniu.
4. Impactul	
Care este impactul global al proiectului deja observat și cel potențial? Contribuția proiectului la atingerea obiectivului general?	Deși inițial a fost ideea de a crea un prim incubator de afaceri de succes în mediul rural, care să implice tinerii și să-i rețină în localitățile date, nu se poate spune cu certitudine că acest proiect a atins impactul dat. Sursa: https://www.youtube.com/watch?v=Iltfqu3JU8Q În prezent, conform datelor prezentate de către Primăria Larga, tinerii cu vârsta cuprinsă între 18 - 35 de ani din cele 9 localități din raionul Briceni constituie 7 din totalul de 26 de oameni, ceea ce reprezintă în jur de 30%. Aceasta este un număr insuficient comparativ pentru a putea afirma că proiectul dat a avut impact pozitiv semnificativ asupra grupului țintă. În general, IAL nu prestează servicii inovatoare. În unele cazuri, serviciile prestate nu sunt neapărat unele specifice unui incubator

	de afaceri. Se atestă un interes sporit pentru sala de ceremonii și evenimente, pentru serviciile de înregistrare a actului de căsătorie, serviciile frizer, cusătorie, cizmărie, studierea limbilor străine. Acestea nu sunt careva afaceri inovatoare asupra căreia ar trebui să se concentreze un incubator de afaceri. De asemenea, pe parcursul implementării proiectului cât și în perioada post implementare, nu s-a investit în instruirea antreprenorilor, incubatorul limitându-se la doar un bloc cu spații disponibile pentru închiriat la un preț avantajos, dar cu puține istorii de succes. Atît Primăria com. Larga, precum și administratorul IAL nu au planificat coerent și nu au întreprins măsurile cuvenite pentru a atrage rezidenți și investitori potențiali.
Factorii externi eventuali, ce ar putea pune în pericol impactul direct? Care sunt efectele globale directe și indirecte, potențiale și/sau deja manifestate, sub aspect pozitiv sau negativ?	Din discuțiile efectuate în cadrul Primăriei Larga, nu există o careva strategie termen lung sau mediu de îmbunătățire a activității incubatorului de afaceri și nici a mediului de afaceri., ceea ce ar pune în pericol durabilitatea acestui incubator. Nu mai puțin important este lipsa finanțelor necesare disponibile pentru a întreține incubatorul. La momentul actual, sumele simbolice acumulate nu sunt destule pentru a acoperi cheltuielile de întreținere a incubatorului. Este de menționat că la etapa de evaluare, în cadrul incubatorului unii rezidenți își desfășoară activitatea în afara clădirii incubatorului, de exemplu: cizmarul își practică meseria acasă, pentru că materialele utilizate sunt puternic mirositoare, iar încăperea nu dispune de o bună ventilare; serviciile cadastrale, serviciile foto-video și serviciile moderatorului de ceremonii sunt realizate în teritoriu.
5. Durabilitatea	
Durabilitatea rezultatelor proiectului (dacă sunt prevăzute / alocate resursele necesare pentru menținere?)	Anual din bugetul local sunt alocate resurse necesare pentru a acoperi cheltuielile IAL (achitarea salariilor angajaților incubatorului, și serviciilor de telefonie, internet, lumină și energie termică). Astfel, în anul 2013 din bugetul local a fost alocat 17 030,0 lei, în 2014 – 36 735,0 lei, în 2015 – 44 850, 0 lei. Însă, acestea sunt insuficiente pentru a asigura o durabilitate a activității acestei structuri de afaceri. Prin urmare, cheltuielile incubatorului au fost acoperite de către APL în anul 2013 în mărime de aproximativ 85% , în 2014 - 40%, iar in 2015 - 55%. Aceste estimări au fost efectuate în baza unor cifre și sume prezentate de către beneficiar, dar care nu au caracter oficial. Cu toate acestea, dacă e sa reieșim din datele prezentate, Incubatorul de afaceri din Larga, la moment, nu este capabil să-și acopere necesitățile financiare din veniturile proprii. O analiză financiară și un business plan mai detaliat ar clarifica această situație și ar arăta durabilitatea financiară a incubatorului.

Asumarea responsabilității beneficiarilor față de rezultatele obținute?	Consiliul local din comuna Larga la 24.12.2012 a primit de la bilanțul ADR Nord, cu titlu gratuit în proprietate comună la bilanțul Primăriei com. Larga, valoarea serviciilor și lucrărilor efectuate la clădirea incubatorului de afaceri, reconstruită în conformitate cu prevederile proiectului tehnic; echipamentul și utilajul de birou necesar. APL Larga ulterior, prin actele de primire-predare a patrimoniului a transmis cu titlu gratuit în gestiunea ÎM IA Larga obiectivele reconstruite în cadrul proiectului. Echipamentul și utilajul de birou, procurat în cadrul proiectului, nu tot a fost observat în cadrul vizitei de evaluare a impactului proiectului. Astfel, din 20 de calculatoare au fost observate doar trei. Cu toate acestea, se constată că se depun eforturi insuficiente pentru promovarea incubatorului de afaceri și atragerea investițiilor pentru dezvoltarea sa.
Existența cadrului de politici adecvat pentru menținerea corespunzătoare a rezultatelor proiectului?	Cadrul de politici național existent nu reglementează suficient mecanismul de formare și funcționare a unui incubator de afaceri. Cu toate acestea, Strategia națională de dezvoltare regională pentru anii 2016-2020 prevede extinderea și diversificarea infrastructurii regionale și locale de afaceri prin diversificarea gamei de servicii oferite de structurile teritoriale de suport a afacerilor, prin susținerea creării, dezvoltării și funcționării parcurilor industriale, zonelor economice libere, incubatoarelor de afaceri, și altele. Sprijinirea IMM-urilor este o prioritate politică. Incubatoarele de afaceri sunt acele care trebuie să sprijine constituirea cu succes a întreprinderilor de tip start-up (întreprinderi noi-create), care au un caracter inovativ și pot aduce valoare adăugată, precum și dezvoltarea ulterioară a acestora. În cele din urmă, întru respectarea conceptului clasic de incubator de afaceri, este important ca legislația în vigoare să prevadă mecanisme de organizare și funcționare clare.
Existența capacităților instituționale și manageriale pentru asigurarea durabilității rezultatelor?	Conform Deciziei Consiliului comunal Larga nr. 13/1 din 24.01.2013 a fost aprobat Statutul Instituției Publice „Incubatorul de afaceri Larga”. La 5 iulie 2013, Consiliul comunal Larga, prin Decizia nr. 17/7, a înființat Instituția Publică „Incubatorul de afaceri Larga” și aprobat componența nominală a Consiliului de administrare a Instituției publice. De asemenea, prin Dispoziția primarului de Larga nr. 123 din 08.07.2013, a fost numit în funcție managerul Incubatorului de afaceri. Incubatorul de Afaceri din Larga a fost înregistrată ca instituție Publică – organizație necomercială la 4 februarie 2014. Cu regret, se atestă capacități instituționale și manageriale la nivel scăzut pentru asigurarea durabilității rezultatelor. Totodată, instituția publică nu dispune de cadrele eficiente pentru acordarea serviciilor de consultanță în afaceri, consultanță în

	management și resurse umane, consultanță în marketing, servicii juridice, contabilitate și fiscalitate, transfer tehnologic și instruire. Administratorul și primarul au depus cererea de includere a acestui incubator de afaceri în Rețeaua Incubatoarelor de Afaceri din Moldova, creată de către ODIMM (http://riam.odimm.md/). Cu toate acestea, procesul de decizie se tergiversează și pînă în prezent acest incubator de afaceri nu face parte din rețeaua respectivă. Acest lucru ar putea avea impact negativ asupra durabilității incubatorului de afaceri creat. De asemenea, nu exista nici un raport de activitate a incubatorului de afaceri, care să prezinte rezultatele obținute și perspectivele de dezvoltare a structurii date.
6. Aspectele tematice	
6.1 <u>Respectarea egalității genurilor:</u> Dacă interesele practice, ce țin de respectarea egalității între genuri, au fost luate în considerație în cadrul proiectului?	Egalitatea de gen, în mod direct, nu este abordată de proiect, accentul fiind pus pe tineri în ansamblu. La momentul evaluării impactului proiectului în cadrul Incubatorului de Afaceri Larga activau 7 tineri antreprenori, 5 femei și 2 bărbați, din totalul de 21 de antreprenori (inclusiv 5 bărbați și 16 femei). În general de rezultatele proiectului pot beneficia atât bărbații, cît și femeile, care ar dori să activeze în cadrul IAL sau să beneficieze de serviciile sale. Prin construcția blocului incubatorului de afaceri din comuna Larga, au fost create condiții egale de munca pentru femei și bărbați.
6.2 <u>Respectarea necesităților privind protecția mediului:</u> - Dacă aspectele ecologice au fost analizate în modul corespunzător la etapa de elaborare a proiectului? - Influența proiectului asupra stării mediului pozitivă sau negativă și măsurile prevăzute pentru ameliorarea acestora?	La etapa de elaborare a proiectului au fost analizate toate aspectele ecologice, fiind obținute coordonările necesare de la instituțiile responsabile în domeniu. De asemenea, la recepțiile la terminarea lucrărilor și recepțiile finale, în cadrul comisiilor respective participă reprezentanții serviciilor ecologice. Aceștia s-au expus pozitiv referitor la influența proiectului asupra stării mediului, semnînd procesele verbale corespunzătoare.
6.3 <u>Gradul de afiliere la practicile de bună guvernare:</u> - Dacă da, atunci cum? Dacă nu, atunci de ce? - Transparența și regularitatea raportării financiare și de performanță; existența unui sistem adecvat de	Începînd cu anul 2013 participarea cetățenilor în procesul decizional reprezintă o premisă esențială pentru dezvoltarea locală în comuna Larga din raionul Briceni. Pentru a informa cetățenii despre deciziile care sunt luate în cadrul primăriei și proiectele implementate în comunitate, administrația publică locală din comuna Larga a decis ca ședințele publice să fie transmise online pe pagina web a instituției http://larga.md De asemenea, Primăria comunei Larga, publică lunar buletinul informativ „Larga este casa mea”, care de asemenea se plasează pe pagina web a autorităților locale.

monitorizare internă? - Respectarea principiului de incluziune socială?	Totodată, se constată lipsa unui sistem adecvat de monitorizare și evaluare internă a performanței IAL, precum și a fiecărui rezident. Referitor la respectarea principiului de incluziune socială, menționăm că autoritățile publice locale sunt preocupate de încadrarea tinerii generații în diferite activități de sport. În acest scop, la subsolul clădirii incubatorului sunt amenajate săli sportive destinate tinerilor sportivi din localitățile beneficiare. În același timp, nu au fost observate elemente ce ar ușura deplasarea persoanelor cu dezabilități fizice prin interiorul clădirii.
6.4 <u>Respectarea Drepturilor Omului:</u> - Dacă proiectul contribuie activ la promovarea drepturilor omului? - Dacă s-a făcut analiza referitor la grupurile țintă care au (avut) de câștigat sau de pierdut?	Conform art.43 al Constituției Republicii Moldova care prevede că „Orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului”, proiectul IAL promovează respectarea dreptului persoanei la muncă. În cazul în care, va fi creată o sistemă de atragere și instruire a rezidenților, de la rezultatele proiectului ar putea beneficia toate grupurile țintă, prin angajarea populației la locurile de muncă noi create.
Concluzii :	
1. Obiectivele proiectului dat se încadrează în scopurile politicii de dezvoltare regională și locală. Dezvoltarea afacerilor în rândul tinerilor are o mare relevanță pentru dezvoltarea economiei în regiune și corespunde necesităților grupurilor țintă din cele 9 localități vizate de proiectul dat. Cu toate acestea, trebuie să menționăm că politicile și cadrul legal existent reglementează doar „incubatoarele de inovare”, „parcurile științifico-tehnologice”, dar nu reglementează clar incubatoarele de afaceri. 2. Deși au fost investite resurse în elaborarea studiului de fezabilitate, rezultatele evaluării arată că unele capitole nu au fost luate în considerație (spre exemplu capitolul de consolidare a capacităților de management a ÎP Incubatorului de Afaceri Larga). De asemenea, nu este clara care opțiune de dezvoltare a Incubatorului de Afaceri Larga a fost aprobată de către Consiliul local. 3. Întreprinderile mici și mijlocii (IMM-urile) joacă un rol important în ceea ce privește crearea de locuri de muncă și asigurarea creșterii economice în regiune. Proiectul a contribuit la crearea unei infrastructuri de inițiere a afacerilor din cadrul celor 9 localități. Cu toate acestea, performanțele incubatorului din Larga evaluat este modestă. Grupul țintă, tinerii din localitățile implicate în proiect, nu au fost motivați suficient pentru a-și dezvolta afacerile în acest Incubator de afaceri. 4. Deși inițial a fost ideea de a crea un prim incubator de afaceri de succes în mediul rural, care să implice tinerii și să-i retina în localitățile date, nu se poate spune cu certitudine că acest proiect a atins impactul dat. Practicile bune ale incubatoarelor de afaceri existente atât în Republica Moldova cât și în alte țări nu au fost analizate și aplicate suficient. Nu s-a atras atenția cuvenită asupra calificării personalului, sectorului serviciilor de incubare și sustenabilitatea financiară a acestora. 5. Exista evidența insuficientă care ar demonstra că proiectul dat a contribuit semnificativ la diminuarea șomajului în rândul tinerilor din cele 9 localități, precum și la sporirea șanselor de dezvoltare și a ratei de supraviețuire a afacerilor preponderent non-agricole în rândul tinerilor antreprenori din raionul Briceni.	

**Recomandări cheie (în
ordinea gradului de
importanță):**

Se recomandă inițierea unei ședințe la care să fie invitate toate părțile cointerestate: Ministerul Economiei, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, ADR Nord, ODDIM, etc., cu scopul de a discuta situația pe marginea Incubatorului de Afaceri Larga. La fel se recomandă să fie luată decizii pe marginea continuării activităților Incubatorului de Afaceri Larga cu identificarea noilor resurse necesare și investiții sau transformarea acestuia în edificiu cu altă menire decât Incubator de afaceri (de ex. Centru Comunitar de tineret, Centru de Servicii sociale, etc.)

1. Se recomandă Consiliul comunei Larga:

- să întreprindă măsuri, în comun cu administratorul IAL, de a promova IAL în mediu investițional atât pe plan național cât și pe plan regional.
- să elaboreze și să prezente către ADR Nord planul de asigurare a durabilității proiectului modificat cu descrierea clară a viziunii de dezvoltare și a planului de afaceri.
- să realizeze activități de incubare doar sub gestiunea unui personal, care să dispună de competențe adecvate prin care să poată oferi sprijin și consultanță rezidenților săi.
- să se concentreze pe idei de afaceri inovatoare și cu un potențial mare de dezvoltare, ca să asigure un efect maxim al investițiilor publice efectuate.
- procesul de incubare trebuie să fie monitorizat la nivel de fiecare rezident, inclusiv cu date privind afacerile incubate, cu evaluarea gradului de îndeplinire a obiectivelor afacerii.
- IA să instituie un sistem de monitorizare bazat pe datele obținute cu privire la propria activitate.
- să identifice posibilele surse de co-finanțare a rezidenților IA, să faciliteze atragerea și gestionarea surselor adiționale.
- să intensifice cererea de servicii de consultanță în afaceri, adaptate specificului fiecărui rezident.
- să aloce resurse și capacități necesare creării oportunităților de stabilire a noilor contacte.

2. Se recomandă ADR Nord:

- să plaseze Raportul de evaluare a impactului proiectului „Inaugurarea incubatorului de afaceri din comuna Larga – un factor important în activitățile privind măsurile active de ocupare a tineretului din regiune” pe pagina web a ADR Nord;
- să transmită spre informare și luare de măsuri concrete Raportul beneficiarului principal al proiectului;
- pe viitor să contribuie la înființarea IA doar pe baza unor planuri de afaceri, cu o atenție deosebită asupra viabilității din punct de vedere economic a activității lor de incubare și generării afacerilor cu caracter inovator sau cel puțin de stimulare economică;
- să contribuie și să monitorizeze în continuare implementarea rezultatelor proiectului în baza planului de asigurare a durabilității, prezentate de către beneficiar.

3. Se recomandă MDRC să revizuiască procedurile de condiționare și cooperare a debursărilor în baza rezultatelor obținute.

4. Se recomandă Ministerului Economiei:

- să clarifice politica de dezvoltare a IMM și a incubatoarelor de afaceri, precum și noțiunea de „incubator de afaceri”, „incubatori de inovare” și „accelerator de afaceri” în legislația în vigoare.
- să definească clar criteriile de eligibilitate și conformitate a acestor structuri.

- să revizui conceptul de incubator de afaceri cu punerea accentului pe inovare, conexiune cu mediul academic și de cercetare și stimulare a economiei regiunilor.

5. Se recomanda ODIMM:

- să prezinte oficial Primăriei Larga, beneficiarului proiectului, răspunsul argumentat de refuz sau acceptare a includerii incubatorului de afaceri din comuna Larga în Rețeaua Incubatoarelor de Afaceri din Moldova, creată de către ODIMM.

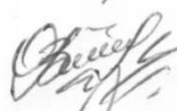
Raportori:

Violeta Evtodienco

șef Secție Statistică Regională,
Direcția generală dezvoltare regională, Ministerul Dezvoltării
Regionale și Construcțiilor

Victoria Ostap

specialist principal Secția statistică regională,
Direcția generală dezvoltare regională, Ministerul Dezvoltării
Regionale și Construcțiilor

Angela Dumitrașco

consultant național superior în domeniul politicii regionale și a
monitorizării, și evaluării bazat pe rezultate (RBM), Agenția de
Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ)

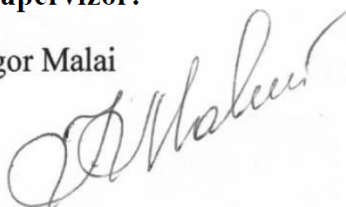
Vasile Brașovschi

consultant național în domeniul monitorizării bazate pe rezultate
si evaluare, Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei
(GIZ)

Supervizor:

Igor Malai

șef adjunct Direcție generală dezvoltare regională, Ministerul
Dezvoltării Regionale și Construcțiilor

Anexa 1

Lista persoanelor intervievate:

Data	Organizația / Localitatea	Numele, Prenumele	Funcția
15.06.2016	IAL	Elena Bejenaru	Administrator IAL
15.06.2016	Primăria com. Larga	Urechean Radu	Primar com. Larga
15.06.2016	UCS mun. Bălți	Porcescu Adrian	Responsabil tehnic
15.06.2016	SRL VALIS	Herdie Vasile	Director

Lista persoanelor neintervievate

Data	Organizația / Localitatea	Numele, Prenumele / Funcția	Notă
	N/F	N/F	

Anexa 2

Lista documentelor analizate

1. Cererea de finanțare.
2. Matricea cadrului logic.
3. Rapoartele trimestriale de monitorizare a proiectului.
4. Raportul final.
5. Acordul de parteneriat privind implementarea proiectului.
6. Studiul de fezabilitate privind crearea Incubatorului de afaceri din Larga.
7. Strategia de dezvoltare regională Nord.
8. Raportul de verificare a proiectului de execuție.
9. Contractele de antrepriză și prestare servicii.
10. Deciziile Consiliului național de dezvoltare regională de redistribuire a mijloacelor financiare ale FNDR pentru anii 2011, 2012.
11. Actele de primire a patrimoniului.
12. Deciziile Consiliului comunal Larga de instituire a Incubatorului de afaceri.
13. Actele de primire-predare a patrimoniului.
14. Avize eliberate pentru proiectele de execuție și la recepția finală a lucrărilor de construcție.
15. Legea nr. 279 din 11.02.1999 cu privire la tineret.
16. Strategia națională pentru tineret pentru anii 2009-2013, aprobată prin Legea nr. 25 din 03.02.2009.
17. Legea Nr. 138 din 21.07.2007 cu privire la parcurile științifico-tehnologice și incubatoarele de inovare.
18. Legea nr. 206 din 07.07.2006 privind susținerea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii.
19. Legislația internațională privind incubatoarele de afaceri.
20. Publicații și reportaje în presa locală, regională și națională privind activitatea Incubatorului de afaceri din Larga.

Anexa nr. 3
I. Lista rezidenților din Incubatorul de afaceri (IA) din comuna Larga, r. Briceni

Nr/or.	Denumirea întreprinderii rezident	Rezident al IA fizic/virtual	Localitatea	Domeniul/gen de activitate	Anul incubării	Activează da/nu	Numărul angajaților	Suprafața arendată în cadrul IA (m ²)	Vârsta managerului întreprinderii (ani)	Date de contact: Nr. telefon; e-mail.
Întreprinderi pre-incubate										
1.	„Crisamela”, Dragomir Vasile	virtual	s. Larga	Reparați capitale	2016	Da	5		45	024751896
2	Pșenițchi Svetlana	virtual	s. Larga	Confecționarea draperiilor	2016	Da	4		42	024751165
3	Bejenari Angela	virtual	s. Larga	Prelucrarea cărnii și realizarea mezelurilor	2016	da	6		43	024751756
Întreprinderi incubate										
1	„Orhideea”, Reul Mariana	Fizic	c. Larga	Vopsirea, frizarea, coafarea părului	2015	Da	1	5,65	26	068664880
2	„Perla”, Urechean Rodica	Fizic	c. Larga	Servicii de mariaj	2015	Da	3	7,1	45	060099254
3	Geointegra”, Gheorghița Serghei	Fizic	c. Larga	Servicii cadastrale	2014	Da	3	14,2	24	069227684
4	„Artizana”, Cimpoiș Alexandra	Fizic	c. Larga	Confecționarea hainelor	2013	Da	15	12,8	57	069853598
5	„Atelier casnic”, Josan Viorica	Fizic	c. Larga	Cursuri d croire și coaserea hainelor	2016	Da	1	11,2	45	068946282
6	„Tocșor” Cimpoiș Valentin	Fizic	c. Larga	Repararea încălțămintei	2013	Da	2	5,18	40	068142691
7	„Orizont”, Cernopischi Avelina	Fizic	c. Larga	Cursuri de engleză	2013	Da	1	15,0	37	068272131
8	„Galanta” Butucioc Gloria	Fizic	c. Larga	Renovarea și realizarea hainelor	2016	Da	5	20,0	24	
9	„Linguara Larga”, Pavliuc Stela	Fizic	c.Larga	Cursuri de franceză	2016	Da	1	5,6	44	069533755

10	„Orion”, Zeliznii Valentina	Fizic	c. Larga	Foto, video înregistrări	2013	Da	5	7,1	47	069060157
11	„PC Larga”, Rîhlea Sorin	Virtual	c. Larga	Repararea calculatoarelor	2014	Da	2		30	069140340
12	„Ciorăpel”, Frișco Maria	virtual	s. Hlina	Croșetarea ciorapilor	2015	Da	2		57	024751073
13	„Hody cîrligel”, Bulgari Liubovi	virtual	c. Larga	Croșetarea hainelor	2016	da	2		50	054751497
14	„Sante”, Vataman Aliona	virtual	c. Larga	Servicii de masaj	2014	da	1		45	068642749
15	Mititelu Andrei	virtual	or. Briceni	Servicii funerare	2016	da	15		50	060285505
16	„Acșiața”, Marusic Aliona	Virtual	s. Coteala	Confecționarea decorativă a pernelor	2014	da	7		35	069889143
17	„Magnolia”, Digolean Iulia	fizic	s. Cotiujeni	Manichiura si pedichiura	2015	da	2	5,6	23	060355961
18	„Tiramisu”, Carp Snejana	virtual	s. Medveja	Coacerea si realizarea tortelor	2013	da	6		46	060673223
Întreprinderi postincubate										
1	„Acord servicii”, Gheorghîța Ina	Fizic	or. Briceni	Asigurări	2013	NU	5	9,67	36	069085704
2	„Zero”, Bejenaru Grigore	Virtual	c. Larga	Confecționarea petrelor funerare	2013	Nu	10		50	069374641
3	„Mărunțica”, Butelschi Aurica	Fizic	c. Larga	Cerc de dansuri	2013	da	2	23	40	024751704
4	„Flora”, Muntean Aliona	virtual	s. Corjeuți	Confecționarea florilor decorative	2013	da	10		27	069736253
5	„Stella”, Stela Rascoala	fizic	s. Coteala	Coafarea parului	2013	da	2	5,65	23	068552664

II. Veniturile și cheltuielile IA, mii lei

Capitolul	2013	2014	2015
Venituri totale, inclusiv	20000 lei	93000 lei	81000 lei
- alocări de la bugetul local	17030 lei	36735 lei	44850 lei
- închirierea spațiilor	2970 lei	10465 lei	12150 lei
- Alte venituri (servicii acordate)		15000 lei	24000 lei
Cheltuieli totale	20000 lei	62200 lei	81000 lei

III. Numărul populației în localitățile beneficiare de serviciile IA, inclusiv tineri.

Nr/or.	Denumirea localității	Numărul total al populației	Inclusiv tineri între 18-35 ani
1.	Comuna Larga	5080	810
2.	Satul Coteala	2022	375
3.	Satul Hlina	1051	211
4.	Or. Briceni	8765	2016
5.	Satul Pererita	1844	305
6.	Satul Sireuți	2407	423
7.	Satul Slobozia Sireuți	1105	132
8.	Satul Criva	1583	311
9.	Satul Drepcăuți	2570	385